

Kuntastrategia

Kunnanhallitus 15.12.2025 § 273

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia ohjaa kunnan päätöksentekoa, taloudenpitoa ja palvelujen järjestämistä sekä linjaa kunnan tahtotilan suhteessa toimintaympäristön muutoksiin. Strategialla varmistetaan, että kunnan toiminta on johdonmukaista, taloudellisesti kestävä ja kuntalaisten tarpeita vastaavaa.

Tohmajärvellä kuntastrategiaa on kuluvin vuoden aikana valmisteltu vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä, talouden reunaehdot ja valtuuston asettamia kehittämisen painopisteitä. Strategian valmistelusta on vastannut ohjausryhmä, jonka kokoonpano on muodostunut kunnan johtoryhmän jäsenistä. Lisäksi ohjausryhmässä ovat olleet mukana kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanhallituksen varapuheenjohtaja sekä kunnanvaltuuston puheenjohtaja. Kaikki valtuustoryhmät ovat siten olleet valmistelussa edustettuina.

Valtuusto on kokoontunut strategiatyöpajaan kaksi kertaa syksyn aikana. Työpajoissa on työskennelty kunnan tulevaisuuskuvaa, strategisia tavoitteita sekä keskeisiä painopisteitä palvelujen, elinvoiman ja talouden näkökulmasta.

Kuntalaisia on osallistettu strategiatyöhön toteuttamalla kuntalaiskysely ja imagokysely. Kyselyiden avulla on kerätty tietoa kuntalaisten näkemyksistä kunnan vahvuuksista, kehittämiskohteista ja Tohmajärven mielikuvasta. Kyselyjen yhteenvedot ovat **esityslistan liitteinä** ja ne ovat toimineet pohjana strategialuonnoksen valmistelulle.

Nyt laadittu kuntastrategialuonnos tuodaan kunnanhallitukselle käsiteltäväksi. Ennen strategian viemistä valtuuston hyväksyttäväksi on tarkoituksenmukaista pyytää luonnoksesta näkemyksiä kunnan toimielimiltä, paikallisilta yhdistyksiltä ja muilta yhteisöiltä sekä kuntalaisilta. Lausunnot ja kommentit tukevat strategian viimeistelyä ja vahvistavat sen hyväksyttävyyttä ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Kunnanhallitukselle esitetään, että se päättää lähettää kuntastrategialuonnoksen lausunnoille kunnan toimielimille sekä varata yhdistyksille ja kuntalaisille mahdollisuuden esittää näkemyksiään strategialuonnoksesta **25.1.2026 mennessä kunnan verkkosivuilla ja Tohmajärven kunnan Facebookissa julkaistavalla erillisellä forms-kyselyllä. Näkemyksen pääsee antamaan myös paperilomakkeella Tohmajärven kunnanvirastolla, kirjastolla ja kahvio Kaivolla.** Saatu palaute otetaan huomioon strategialuonnoksen jatkovalmistelussa ennen strategian tuomista valtuuston hyväksyttäväksi.

Kuntastrategialuonnos on **esityslista liitteenä**.

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää liitteenä olevan kuntastrategialuonnoksen lausunnolle kunnan toimielimille sekä varata Tohmajärven alueen yhdistyksille ja kuntalaisille mahdollisuuden antaa siitä

mielipiteensä määräpäivään 25.1.2026 mennessä myöhemmin kunnan verkkosivuilla ja Tohmajärven kunnan Facebookissa julkaisemalla forms-lomakkeella sekä sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tohmajarvi.fi. Saadut lausunnot ja mielipiteet kootaan yhteen ja otetaan huomioon strategialuonnoksen jatkovalmistelussa ennen sen tuomista valtuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkittään, että tämän asian päätöksen teon jälkeen kokouksessa pidettiin TAUKO klo 18:25 – 18:44.

Kunnanhallitus 02.02.2026 § 32

Tohmajärven kuntastrategian luonnos asetettiin lausunnoille ja kuntalaisten kommentoitavaksi 15. 12.2025 kunnahallituksen kokouksessa. Strategialuonnoksessa määriteltiin kunnan visiovaihtoehdot, arvot sekä seitsemän strategista painopistealuetta tavoitteineen. Keskeisinä painopistealueina korostuivat elinvoiman vahvistaminen, älykäs sopeutuminen, palvelujen saavutettavuus, koulutus ja nuoret, matkailu sekä vetovoima ja henkilöstön hyvinvointi

Lausuntokierroksella saatiin laaja-alaisesti palautetta niin visiosta, sloganeista kuin painopisteistä. Visiovaihtoehdoista eniten kannatusta saivat asumiseen, yrittämiseen ja luontoon nojaavat vaihtoehdot, erityisesti ”Hyvä asua, helppo elää” sekä ”Luonnollisesti Tohmajärvi”. Samalla useissa vastauksissa nousi esiin toive luopua sanasta ”tolokku”, jota osa vastaajista piti vanhakantaisena tai nuoria heikosti puhuttelevana.

Slogan-ehdotuksista selkeimmin esiin nousivat:

”Hyvä asua, helppo elää”

”Luonnollisesti Tohmajärvi”

”Meillä on tilaa elää”

Arvojen osalta vastaajat pitivät rohkeutta, yhteisöllisyyttä ja avoimuutta pääosin oikeansuuntaisina, mutta toivoivat niiden näkyvän entistä konkreettisemmin käytännön toiminnassa, erityisesti päätöksenteon avoimuudessa ja kuntalaisten osallistamisessa.

Painopistealueista yritystoiminta ja työllisyys nähtiin välttämättömänä mutta haastavana: palautteissa korostuivat liikenneyhteyksien, verkkoyhteyksien sekä pienyrittäjyyden tukemisen merkitys. Älykkäässä sopeutumisessa kannatettiin kiinteistöjen käytön tehostamista, mutta varoitettiin liiallisesta tilojen supistamisesta sekä nostettiin esiin monipaikkaisuuden ja valokuituyhteyksien keskeinen rooli.

Palvelujen ja hyvinvoinnin osalta huolta herättivät erityisesti sosiaali- ja terveysten palvelujen saatavuus sekä haja-asutusalueiden palvelujen saavutettavuus. Koulutuksen kohdalla lukion vetovoimaisuuden merkitys tunnistettiin, mutta samalla peräänkuulutettiin myös ammatillisen koulutuksen, työpaikkojen ja nuorten työllistymismahdollisuuksien vahvempaa huomioimista. Matkailun osalta näkemykset

jakautuivat: osa näki luonnon ja vapaa-ajan asumisen merkittävänä mahdollisuutena, osa suhtautui kehittämispotentiaaliin varauksellisesti. Vetovoima- ja viestintäosiossa korostui tarve entistä kohdennetumpaan, modernimpaan ja kuntalaisia osallistavaan markkinointiin.

Yhteenvedona palautteista nousi kolme keskeistä viestiä:

1. Asumisen sujuvuus, palvelujen toimivuus ja arjen turvallisuus ovat kunnan vetovoiman ydin
2. Elinvoima rakentuu pienyrityksistä, saavutettavuudesta ja etätyömahdollisuuksista
3. Avoimuuden ja osallistumisen on vahvistettava konkreettisissa toimintatavoissa

Lausuntopalautteen pohjalta Tohmajärven kunnan johtoryhmä on päivittänyt kuntastrategiaesitystä. Päivityksessä versiossa painopisteitä on tarkennettu ja konkretisoitu erityisesti seuraavilta osin:

- Yritystoiminnan tavoitteisiin on lisätty maatalouden ja alkutuotannon toimintaedellytysten tukeminen sekä kunnan oma panostus työllisyyden vahvistamiseen
- Älykkäässä sopeutumisessa on täsmennetty kiinteistöjen käytön tehostamista ilmastosuunnitelman mukaisesti sekä resurssien jatkuvaa arviointia
- Palvelujen ja hyvinvoinnin osiossa on vahvistettu osallisuuden, kolmannen sektorin kumppanuuksien ja elinympäristön viihtyisyyden merkitystä
- Koulutuksen painopiste on laajennettu koskemaan perusopetusta ja lukiota kokonaisuutena
- Matkailun ja vapaa-ajan asumisen kohdalla on selkeytetty kunnan mahdollistavaa roolia sekä vapaa-ajan asuntojen vakinaistamisen tukemista
- Kärkihankkeisiin on liitetty konkreettiset mittarit mm. keskuskorttelin kehittämiseen, kiinteistömassan vähentämiseen ja uusien vuokra-asuntojen lisäämiseen Kärkihankkeista esitetään poistettavaksi kohta älykas sopeutuminen ja resurssien optimointi, joka on jo yhtenä painopistealueena.

Päivitetty strategia vastaa kokonaisuutena hyvin lausuntokierroksella esiin nousseisiin teemoihin vahvistamalla arjen toimivuutta, elinvoiman edellytyksiä sekä resurssien hallittua sopeuttamista. Samalla strategia säilyttää pitkän aikavälin kehittämisotteen ja painottaa Tohmajärven kunnan itsenäistä toimijuutta myös tulevaisuudessa.

Kunnanhallitukselle esitetään, että päivitetty strategialuonnos viedään valtuuston käsiteltäväksi 16.2.2025 kokoukseen. Vision ja sloganin osalta päivitetty kuntastrategia tarjoaa edelleen vaihtoehtoja päätöksentekoa varten.

Lausuntojen pohjalta päivitetystä kuntastrategia esityksestä näkyy punaisella tehdyt päivitykset 15.12 lausunnoille lähteneen luonnokseen nähden. Yliviivauksella näkyy esitykset kohdista, joita esitetään poistettavaksi. Strategiset mittarit on päivitetty kokonaan dialle 18.

Liitteet:

1. Päivitetty kuntastrategiaesitys 2.2.2026 (muutokset merkitty punaisella ja poistettavat kohdat yliviivauksin)

Oheismateriaalit:

- Oheismateriaali 1: Tohmajärven asukaskyselyn raportti 26.8.2025
- Oheismateriaali 2: Tohmajärven imagokyselyn tulokset
- Oheismateriaali 3: Tohmajärven suppea EVP-analyysi 2025
- Oheismateriaali 4: Tohmajärvi tilanneanalyysi 1.8.2025
- 2. Oheismateriaali 5: Kuntastrategiakyselyn vastaukset 2026 (lausuntokierroksen/kyselyn palautekooste)
- Oheismateriaali 6: Päivitetty toimintaympäristön analyysi

Asian valmistelija

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää Tohmajärven kuntastrategian kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 16.02.2026 § 4
218/00.01.02.00/2025

Esityslistan asia n:o 4.

Matti Ikonen käytti Kokoomuksen valtuustoryhmän **ryhmäpuheenvuoron** ja ilmoitti, että ryhmä kannattaa kunnanhallituksen esitystä.

Elinä Väistö käytti Keskustan valtuustoryhmän **ryhmäpuheenvuoron** ja ilmoitti, että ryhmä esittää lisäyksen kohtaan Strategiset mittarit (s. 15) kohdaksi 9 Movemittausten tuloksen parantuminen 5. ja 8.-luokkalaisilla.

Suvi Hiltunen käytti Tohmajärven demarit valtuustoryhmän **ryhmäpuheenvuoron** ja ilmoitti, että ryhmä kannattaa kunnanhallituksen esitystä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Matti Kuittinen kiitti puheenvuorossaan kaikkia siitä, että strategiaprosessi pysyi strategisena. Strategia tarjoaa päättäjille hyvän välineen ja suuntaviivat tälle valtuustokaudelle.

Matti Ikonen käytti Kokoomuksen valtuustoryhmän **ryhmäpuheenvuoron** ja ilmoitti, että ryhmä, esittää, että kohtaan arvot (s. 2) yhteisöllisyys lisätään kuntalaisten ja järjestöjen lisäksi seurakunnat.

Matti Ikonen kannatti Keskustan ryhmäesitystä.

Elina Väistö kannatti Kokoomuksen ryhmäesitystä.

Puheenjohtaja päätti keskustelun ja totesi, että on tehty kaksi ryhmäesitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli valtuutetuilta, että hyväksytäänkö yksimielisesti lisäys, että kohtaan Strategiset mittarit (s. 15) kohdaksi 9 lisätään Movemittausten tuloksen parantuminen 5. ja 8.-luokkalaisilla.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli valtuutetuilta, että hyväksytäänkö yksimielisesti, että kohtaan arvot (s. 2) ”Yhteisöllisyys” lisätään kunnan, kuntalaisten ja järjestöjen lisäksi seurakunnat, jotka osallistuvat aktiivisesti yhdessä tekemiseen.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanhallituksen päätösehdotus lisäyksellä, että kohtaan Strategiset mittarit (s. 15) kohdaksi 9 lisätään Move-mittausten tuloksen parantuminen 5. ja 8.-luokkalaisilla sekä kohtaan arvot (s. 2) ”Yhteisöllisyys” lisätään kunnan, kuntalaisten ja järjestöjen lisäksi seurakunnat, jotka osallistuvat aktiivisesti yhdessä tekemiseen.
